

Excellentie in het mbo

PLANNEN
VAN
VIER
VAKSCHOLEN

Mbo-studenten excelleren in onze samenleving met hun beroeps-kwaliteiten: dat mag gezien en erkend worden. Velen van hen bereiken een topniveau in de uitoefening van hun beroep en zijn essentieel voor de ontwikkeling van hun vakgebied.

In haar visiebrief aan de Tweede Kamer van juni 2014 'Ruim baan voor vakmanschap' refereert minister Bussemaker aan het toen nog verse plan van Cibap, HMC, Sint Lucas en Mediacollege Amsterdam om *'een eigentijdse vorm van de meester-gezel-formule te ontwikkelen in samenwerking met het bedrijfsleven (...) bij een aantal nieuwe beroepen in de creatieve industrie, zoals game design (serious gaming) en community manager, restauratie-meubelmaker en 2D/3D'*.

Het wekt geen verbazing dat juist deze vier scholen op dit gebied het voortouw willen nemen; bij hun positie als vakschool past het streven naar 'state-of-the-art' beroepsuitoefening. Excellentieprogramma's bieden voor de meest getalenteerde en gemotiveerde studenten de gelegenheid om op het hoogste niveau met hun vak bezig te zijn, in samenwerking met toonaangevende vakmensen uit de branche. Voor de hele school is dit een bron van inspiratie, een 'wenkend perspectief'.

In het voorjaar van 2014 besloten de bestuurders van de vier vakscholen gezamenlijk te werken aan een pilot met excellentieprogramma's, vooruitlopend op een brede invoering in het mbo. Dit leidt tot het voornemen om de eerste programma's daadwerkelijk te starten in augustus 2015.

De vier scholen hebben een gemeenschappelijk kader ontwikkeld voor hun excellentieprogramma's. Binnen dat raamwerk heeft iedere school zijn eigen plan ontwikkeld, dat aansluit bij de eigen cultuur. Dat de plannen in deze pilot van elkaar verschillen is waardevol, want hierdoor krijgen andere mbo-instellingen een variatie aan voorbeelden waardoor zij zich kunnen laten inspireren. In deze fase maken wij u graag deelgenoot van onze uitgangspunten, keuzes en programmaconcepten, maar ook van nog levende vragen en dilemma's.

Januari 2015

Gemeenschappelijk kader

De vier vakscholen hebben in overleg een gemeenschappelijk kader ontwikkeld voor excellentieprogramma's in het mbo. Bij het vormgeven van de vier programma's hanteren de scholen de komende jaren de volgende uitgangspunten:

- Het excellentieprogramma kan binnenschools of naschools georganiseerd worden.
- De doelgroep van de excellentieprogramma's bestaat primair uit de uitblinkers van niveau-4 opleidingen.
- Inhoud: deelnemers aan het excellentieprogramma worden gestimuleerd om meer te doen dan in het reguliere studieprogramma van hen wordt gevraagd. Ze krijgen uitdagende opdrachten, extra begeleiding en extra faciliteiten.
- In het excellentieprogramma komen de studenten in contact met het hoogst bereikbare niveau op hun vakgebied.
- Resultaat: deelnemers aan het excellentieprogramma versterken hun portfolio en netwerk, en daarmee hun uitgangspositie op de arbeidsmarkt. Doordat de beste studenten zich zichtbaar manifesteren, verandert de beeldvorming van het mbo in positieve richting.
- Toonaangevende bedrijven in de branche zijn nauw betrokken bij de ontwikkeling en de uitvoering van het excellentieprogramma.
- Het formuleren van standaarden voor meesterschap is een verantwoordelijkheid van de branche zelf.

Het binnenschoolse excellentieprogramma

- De extra omvang van het programma (bovenop het reguliere programma) is 320 uur.
- Het programma wordt uitgevoerd door gekwalificeerde docenten.
- Een transparant selectieproces met duidelijke criteria levert een beperkt aantal kandidaten op voor het excellentieprogramma.
 - Een 'excellentiepanel', waarbij het beroepenveld betrokken is, ziet toe op de relevantie en het niveau van het programma, de selectie van studenten en de eindbeoordeling.
 - Het programma leidt tot een 'excellentiecertificaat'.
 - Het beroepenveld erkent de certificering.

SELECTIEPROCEDURE

Het is van belang dat de scholen een transparante selectieprocedure hanteren. In de pilotfase zal hiermee ook geëxperimenteerd worden. Vragen die hierbij relevant zijn:

- Is een student met goede rapportcijfers per definitie excellent, of spelen ook andere factoren een rol?
 - Moeten studenten al excellent zijn om te mogen deelnemen, of helpt het programma juist studenten excellent te worden?
 - Hoe komen we tot objectieve criteria voor begrippen als: passie, intrinsieke motivatie, gedrevenheid, inzicht, enthousiasme, voorbeeldgedrag, onderzoekende houding?
 - Wie selecteert? Docenten, een beoordelingscommissie, speciale excellentiescouts?
- In de pilotfase zullen de scholen onderling ervaringen rond het selectieproces uitwisselen.

Het naschoolse programma

Een enkele student krijgt de gelegenheid een naschools programma te volgen: na diplomering wordt hij of zij begeleid door topdocenten en meesters uit het beroepenveld naar het door de branche erkende niveau van meesterschap. Bij dit naschoolse excellentieprogramma hanteren de vakscholen de komende tijd de volgende uitgangspunten:

- Talentvolle gediplomeerden die in aanmerking komen voor de meestertitel worden genomineerd en aangewezen door het excellentiepanel.
- Het programma omvat twee of drie jaar en kent elementen als leertrajecten in het beroepenveld en onderzoek.
- De bekostiging van het programma – student en promotoren – loopt via een ‘scholarship’.
- Het programma wordt gedragen door de branche, die ook verantwoordelijk is voor de eindproef, de beoordeling en de uiteindelijke toekenning van de meestertitel (of een equivalent hiervan).
- Bij het naschoolse programma blijft de verbinding met de opleiding bestaan, bijvoorbeeld via peer groups of masterclasses.
- In branches waar een meestertraject niet voor de hand ligt, zijn andere mogelijkheden om excellentie in de beroepspraktijk te definiëren en samen met de branche de verdere ontwikkeling van excellente studenten te stimuleren. Dit kan leiden tot andere vormen van naschoolse programma's, bijvoorbeeld begeleiding van startende ondernemingen, een duaal traject (wellicht via een *associate degree*), of aansluiting bij hbo-excellentieprogramma's.

GEKWALIFICEERDE DOCENTEN

In het excellentieprogramma worden uitsluitend gekwalificeerde docenten ingezet. Ook hierbij zullen bij de pilots nog vragen beantwoord moeten worden:

- Welke criteria hanteren we voor docenten? Is bijvoorbeeld een mastertitel verplicht?
- Hoe maken we gebruik van de specifieke expertise van docenten?
- Hoe wordt praktijkervaring van docenten aangetoond en gehonoreerd?
- Zijn eigen docenten in staat om boven het reguliere niveau uit te stijgen, moeten ze bijscholen, of is het juist belangrijk om voor het excellentieprogramma docenten van buiten aan te trekken?

Excellentieprogramma's die in 2015 starten

De vier vakscholen starten per 1 augustus 2015 elk met een excellentieprogramma. Het gaat om de volgende vier opleidingen:

- Restauratieschilder (Cibap)
- Innovatief meubelmaker (HMC)
- Conceptontwikkelaar voor de media (Ma)
- Gaming (Sint Lucas)

Excellentiepanel

Elk excellentieprogramma wordt begeleid door een panel van deskundigen, met verschillende achtergronden. Coaches en gastdocenten die bij het programma betrokken zijn maken deel uit van dit panel, maar ook 'meesters' uit het vakgebied met meer afstand tot het programma. Het panel houdt het onderwijs van tijd tot tijd een spiegel voor, en speelt een rol bij de inhoudelijke opzet en kwaliteitsborging van het excellentieprogramma.

Certificering

Na afsluiting met positief resultaat van het excellentieprogramma krijgt de student een 'excellentiecertificaat' dat wordt uitgereikt bij het diploma. Dit certificaat wordt ontwikkeld door de vier vakscholen samen, dient als keurmerk en draagt bij aan de civiele waarde van het excellentieprogramma.

De meestertitel

Voor de meestertitel zijn de volgende uitgangspunten geformuleerd.

- Meesters zijn excellente beroepsbeoefenaars die een voorbeeldfunctie vervullen.
- Een meester combineert vakmanschap met ondernemerschap.

- Een meestertraject na diplomering is vooral wenselijk voor opleidingen waarvoor geen verwante hbo-vervolgopleiding bestaat.
- De inhoud van het meestertraject wordt bepaald in nauw overleg met het bedrijfsleven.
- Het bedrijfsleven bepaalt de criteria voor de meesterproef.
- Een meestertitel (of equivalent daarvan) wordt toegekend door de branche, niet door de school.

Financiën

Excellentieprogramma's kosten extra geld, zeker in de pilotperiode. Het is van belang ook na de aanlooperperiode middelen hiervoor te oormerken, om de voortgang van de excellentieprogramma's te garanderen. Uitgangspunt is dat het programma voor studenten niet te duur wordt.

Evaluatieprocedure

Bij elk programma vindt jaarlijks een audit plaats door het excellentiepanel, op basis van criteria die in het goedgekeurde actieplan per instelling zijn vastgelegd.

Tijdpad

- 1 januari 2015: plannen gereed
- 1 augustus 2015: start eerste programma's
- 1 september 2016: start eerste meestertrajecten
- 1 augustus 2018: afronding van de pilot

Projectorganisatie

Gedurende de pilotperiode werken de vier vakscholen nauw samen. In de projectgroep zijn naast de projectleiders ook leden van het College van Bestuur vertegenwoordigd. De projectgroep komt tijdens de pilot regelmatig bijeen om de voortgang van de programma's te bespreken. Tussentijds worden ervaringen breed gedeeld, onder andere via www.excellentvakmanschap.nl.

Innovatief meubelmaker

Nieuwe manieren van denken, nieuwe software en nieuwe machines veroorzaken revoluties in meubelvormgeving. Centraal staat de vraag: hoe ga je om met technieken die in ontwikkeling zijn? Het excellentieprogramma is bij uitstek geschikt om innovatie een plek te geven in de school. Hierdoor blijft het curriculum ook in de toekomst relevant.

In het excellentieprogramma worden studenten met bovengemiddelde talenten en ambities uitgedaagd zichzelf optimaal en veelzijdig te ontwikkelen. Een student die deelneemt aan het excellentieprogramma wordt uitgedaagd naar de stip **over** de horizon te kijken.

Kernbegrippen hierbij zijn:

- daag jezelf uit
- verbreed en verdiep je kennis, vaardigheden en beroepshouding
- ga buiten de gebaande paden van het vakgebied
- maak en reflecteer op het maken
- deel dit alles met anderen binnen en buiten de school

EXCELLENTIEPROGRAMMA TIJDENS DE OPLEIDING Het HMC (mbo vakschool voor hout, meubel & interieur) heeft de keuze gemaakt om met het excellentieprogramma al te starten in het derde leerjaar van de niveau 4 opleiding Meubelmaker/(scheeps)interieurbouwer. Daarmee wordt gewaarborgd dat het excellentieprogramma nauw aansluit op het bestaande curriculum en de examinering van de opleiding waarin het Eindwerkstuk als project centraal staat in leerjaar 3 en 4. De bestaande go/no-go momenten in de ontwikkeling van het Eindwerkstuk worden benut in het excellentieprogramma.

Dat betekent dat selectie bij aanvang van het derde leerjaar plaatsvindt. Op dat moment heeft de student een keuze voor een specialisatie gemaakt en kan de vakdocent betrokken worden bij het excellentieprogramma, om mede excellentie te stimuleren.

In de opleiding Meubelmaker/(scheeps)interieurbouwer legt de student al een stevige basis voor goed vakmanschap. De focus van het excellentieprogramma ligt daarom in het kijken naar de stip **over** de horizon. De student leert *out of the box* te denken, en maakt de keuze om nieuw opgedane kennis en vaardigheden in het eindwerkstuk te verwerken of om een extra meubelstuk te ontwikkelen. Dat biedt extra ruimte voor creativiteit en vernieuwingskracht.

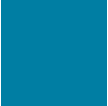
De mogelijkheid om in het 4e leerjaar alsnog in het excellentieprogramma in te stromen blijft open voor die studenten die zich pas volop ontplooiën aan het eind van de opleiding en na keuze voor een specialisatie. Voor deze studenten wordt een eenjarig excellentieprogramma ontwikkeld.

DOEL/GEWENST RESULTAAT

- De deelnemer leert creatief denken, onderzoeken en over grenzen heen te gaan.
- Het excellentieprogramma geeft innovatie een plaats in de school. Het curriculum blijft zo continu relevant en actueel.
- Er ontstaat meer contact met excellente bedrijven. Bedrijven die innoverend werken worden duidelijker bij de opleiding betrokken.
- Imagoverandering: toekomstgerichtheid en het beste uit ambachtelijke tradities combineren.
- Op termijn een eigentijdse meester-gezel-formule ontwikkelen in samenwerking met het bedrijfsleven.

INHOUD Iedere student stelt samen met de coach zijn eigen individuele programma met eisen en afspraken vast. In het programma komen in ieder geval de volgende elementen aan bod:

- verdiepen van vakvaardigheid en machinaal werken (maatwerk)
- verbreden van kennisbasis
 - nieuwe materialen
 - technische bedrijfskunde
 - engineering
- omgang met nieuwe materialen
- uitproberen van nieuwe, ongebruikelijke en innovatieve technieken en oplossingen
 - geavanceerde CNC technieken
 - 3D scannen en printen
 - lasertechnieken
 - rationele productietechniek
- onderzoek doen en een onderzoekende houding aannemen
- over grenzen kijken en gaan, creatief denken
- ontwikkelen van een netwerk en samenwerken met andere disciplines
- presentatietechnieken (terugkoppelen ervaringen en eigen presentatie)

Optionele programmaonderdelen zijn:

- een stage in het buitenland
- een eigen onderneming starten
 - internetmarketing
 - het starten van een eigen bedrijf
- initiatieven van studenten zelf

BEOOGD AANTAL DEELNEMERS

Twee groepen van 5-8 deelnemers per locatie. Samen 10-16 deelnemers.

WIJZE VAN SELECTEREN

Aanmelding

- Aan het eind van het tweede leerjaar wordt expliciet aangegeven dat studenten zich kunnen aanmelden voor het excellentieprogramma.
- De student neemt zelf het initiatief voor aanmelding.
- Voorwaarde is dat de student een “triple A” status heeft: uitsluitend (positieve) studieadviezen A. Hiermee toont de student aan dat hij kennis, kunde (talent), en inzet (ambitie) heeft.
- De student schrijft een motivatiebrief.
- De student geeft referenties op (bijvoorbeeld van stage, bijbaan of vakdocent).
- Voor de beoordeling van inzet worden mede de aanwezigheidsgegevens gebruikt.

Selectiecommissie

Selectie gebeurt door een commissie, bestaande uit:

- docenten van het HMC (eigen vakdocent en excellentie-docent)
- excellentie-coaches van de twee vestigingen
- een ontwerper of andere innovatieve branchevertegenwoordiger

Studenten die niet worden toegelaten krijgen een gemotiveerde afwijzing.

We willen voorkomen dat er ‘tweede keus’ studenten ontstaan. Door de strenge eisen bij aanmelding voor het excellentieprogramma zijn de betreffende studenten al zeer goed bezig geweest. Zij moeten ook na een afwijzing op een optimale manier verder kunnen met hun opleiding.

Studenten promoten zichzelf

- met behulp van een portfolio (liefst in digitale vorm)
-

Binnen vakopleidingen bestaat er een beeld van studenten die vakmatig excelleren en alles in zich hebben om bijzondere werkstukken te creëren: gouden handen maar geen studiehoofd en zwak in taal en rekenen. Die 'gouden handen' alleen zijn echter niet voldoende om deel te nemen aan een excellentieprogramma. Wanneer vakken als taal en rekenen niet voldoende zijn, kan een student niet afstuderen. Deze studenten moeten gestimuleerd worden om in de basisopleiding al extra aandacht aan taal en rekenen te besteden om alle studieadviezen op het niveau A te krijgen.

- met aanbevelingen van (stage)bedrijven of docenten
- met een presentatie waarin de student een persoonlijke motivering geeft: hoe wil je jezelf 'excellent' ontwikkelen? Welke ontwikkelingen in de markt inspireren je? Wat is je plan?

Selectiecriteria

De student:

- heeft de attitude om te kunnen vernieuwen
 - wil werken en experimenteren met nieuwe technieken
 - heeft een grote basiskennis (blijkend uit schoolcijfers)
 - is sterk vakvaardig
 - denkt creatief
 - heeft een onderzoekende houding en wil gericht onderzoek doen
 - is bereid om nieuw verworven kennis te delen, ook in de vorm van publieke presentaties
- De toelatingscommissie bepaalt aan de hand van de presentatie of de student kan deelnemen aan het excellentieprogramma.

PROGRAMMERING Een student die deelneemt aan het excellentieprogramma, maakt in de eerste modules kennis met andere materialen en technieken, dan hij tot nu toe heeft geleerd en toegepast binnen de opleiding. Hier staan gastcolleges, workshops, bedrijfsbezoeken en zelfstudie daarom in het teken van het leren kennen van en experimenteren met:

- creatief denken
- ontwerpen
- andere materialen
- nieuwe technieken als geavanceerde CNC-technieken, 3D scannen en printen, lasertechnieken, nieuwe spuitwerktechnieken

De eerste modules bieden een gemeenschappelijke basis voor alle deelnemers aan het excellentieprogramma. De student maakt vervolgens een plan hoe hij de innovatieve ideeën en technieken in zijn eindwerkstuk kan gebruiken of hoe hij een nieuw ontwerp of meubelstuk kan creëren. Hierna gaat het excellentieprogramma deels individueel voort. Studenten hebben een keuze gemaakt in nieuwe materialen of technieken waarmee zij zich kunnen profileren in hun eindwerkstuk of ander werkstuk. De student volgt dus deels een individueel of groepsgewijs maatwerkprogramma.

PERSONELE INZET

Coach

Op beide vestigingen van het HMC heeft een coach 6-7 studenten onder zijn hoede. De coach is aanspreekpunt, regelt en delegeert binnen en buiten de school en is sparringpartner voor de student.

Topdocenten

Een deel van de onderdelen uit het excellentieprogramma wordt door eigen en externe topdocenten begeleid. Deels past dit in de praktijklessen die studenten al volgen voor het ontwerpen en maken van het eindwerkstuk.

Gastdocenten

Voor specifieke kennis en vaardigheden worden gastdocenten uitgenodigd.

Vakmensen uit de branche

In leerbedrijven of tijdens praktijkopdrachten, wordt de student begeleid door vakmensen uit de branche.

FACILITEITEN Een deel van de activiteiten uit het excellentieprogramma vinden zowel op de locatie Amsterdam als Rotterdam plaats. De studenten kunnen zo kennis nemen van de mogelijkheden op beide vestigingen. Daarnaast vinden onderdelen buiten de school plaats: bedrijfsbezoeken, (buitenland)stages, musea of beursbezoek, lezingen, workshops etc.

WIJZE VAN AFSLUITEN

Resultaat en beoordeling

■ Het resultaat zal verschillend zijn voor iedere deelnemer aan het excellentieprogramma. Beoordeeld wordt of de student ruim voldaan heeft aan het programma van eisen dat samen met hem is opgesteld aan het begin van het traject. De student houdt een website of digitaal portfolio bij. Dit wordt betrokken in de beoordeling.

Na de intake en toelatingsprocedure zijn er minimaal twee beoordelingsmomenten:

■ Het eerste beoordelingsmoment is halverwege het excellentieprogramma. Er wordt beoordeeld of de kandidaat datgene wat afgesproken is voor de eerste periode heeft waargemaakt en hiermee verder mag gaan in het excellentieprogramma, of langs de normale weg gaat afstuderen.

- Het tweede beoordelingsmoment is aan het eind van de opleiding bij de afsluiting van het excellentieprogramma. Uitgangspunt bij de beoordeling vormen de drie E's: expertise, ervaring en eigenheid. De student verzorgt een eindpresentatie aan studenten uit het tweede leerjaar en overige geïnteresseerden uit het HMC.

Beoordelingscommissie

De beoordelingscommissie bestaat uit excellentie-docenten van het HMC en eventueel andere vakscholen, en vakmensen uit de branche.

BETROKKENHEID VAN EXTERNE DESKUNDIGEN Het HMC roept een excellentienetwerk in het leven om blijvend input te leveren voor vernieuwende opdrachten, technieken en innovatieve initiatieven. Leden uit het excellentienetwerk worden betrokken bij de selectie van studenten die deelnemen aan het excellentieprogramma.

Studenten doen opdrachten bij leerwerkbedrijven of andere opdrachtgevers.

Er wordt samenwerking aangegaan met 'fablabs', I-fabriek en ontwerpers voor innovatieve projecten en opdrachten.

KWALITEITSBORGING Er wordt een systeem van kwaliteitsborging opgezet. Hier gebruiken we toepasselijke aspecten van het bestaande kwaliteitszorgsysteem van het HMC. Naast een evaluatieschema vindt er eind schooljaar 2015-2016 een evaluatie met studenten, docenten en externen plaats.

BEGROTING In de voorbereiding wordt € 75.000 gereserveerd voor de ontwikkeling van het excellentieprogramma en het nauw betrekken van de branche. De uiteindelijke begroting wordt ingevuld op basis van het specifieke programma. Het budget dat vanuit het bestuursakkoord is toegekend zal verder worden benut voor het uitvoeren van het excellentieprogramma. Naar schatting is ongeveer € 100.000 nodig voor het binnenschoolse onderwijsprogramma voor 320 SBU (160 uur BOT).

Dit budget is gereserveerd voor:

- begeleiding van 2 kleine groepen (10-16 deelnemers) = ongeveer 0,4 FTE
- extra middelen; excursies, lokaalruimte, materialen, machines

Meester-gezeltraject na de opleiding

Voor het uitwerken het meester-gezeltraject is vooraf intensief overleg met bedrijven en branchevertegenwoordigers nodig. De meestertitel is primair een zaak van de branche. Deze titel zal door de branche zelf ontwikkeld en gedragen moeten worden. Als opleiding willen we hier een duidelijke, stimulerende rol in spelen.

We zoeken naar manieren om de deelnemers, bedrijven en instituten verbonden te laten blijven met onze vakschool. Zo kunnen onze opleidingen de studenten beter voorbereiden op wat er in de meester-trajecten gaat plaatsvinden.

De kennis en vaardigheden die alumni in de meester-gezeltrajecten ontwikkelen kunnen een inspiratiebron vormen voor ontwikkelingen in ons eigen curriculum. We willen alumni op weg naar meesterschap op een dynamische manier bij onze vakschool betrokken houden.

DOEL/GEWENST RESULTAAT De deelnemer wordt extra uitgedaagd om de opleiding optimaal te benutten en grenzen te verleggen. Zonder grote bedrijfseconomische druk krijgen zij met een scholarship toch de mogelijkheid om werkervaring op te doen, te onderzoeken en zich verder te ontwikkelen.

Een vervolg op het excellentieprogramma kan ook in de vorm van een nieuw AD-traject, dat voor meer studenten toegankelijk is en dual wordt aangeboden.

DUUR 2 kalenderjaren

INHOUD

- Drie maanden volgen minor bij Design Academy (of andere relevante Hogeschool)
 - Stage lopen bij toonaangevende, visionaire designers
 - Stage lopen bij een (innovatief) productiebedrijf
- Ervaringen terugkoppelen naar school, als input voor curriculumvernieuwing

BEOOGD AANTAL DEELNEMERS 2 studenten

WIJZE VAN SELECTEREN door brede programmacommissie

FACILITEITEN voornamelijk buitenschools, technisch support in school op het gebied van moderne productietechnieken, vaktheoretisch onderzoek

PERSONELE INZET coach vanuit HMC

WIJZE VAN AFSLUITEN toetsing/beoordeling door brede beoordelingscommissie

BETROKKENHEID VAN EXTERNE DESKUNDIGEN EN DE BRANCHE

- input voor scholarship programma
- maken deel uit van beoordelingscommissie van het scholarship programma

EXCELLENTIE OPLEIDINGSBREED De ervaringen die we opdoen tijdens de ontwikkeling van de pilot excellentie voor Meubelmaker/(scheeps)interieurbouwer niveau 4 gebruiken we voor de ontwikkeling van excellentieplannen voor alle opleidingen aan het HMC waar dit mogelijk is.

Restauratieschilder

Cibap is een toonaangevende vakschool, waar talentvolle studenten worden uitgedaagd te excelleren als toekomstig beroepsbeoefenaar. Het Cibap verbindt zich actief met de omgeving en de samenleving vanuit de overtuiging dat een op beroepsinhoud gebaseerd netwerk een meerwaarde heeft voor het onderwijs. Het Cibap vervult een zelfstandige, krachtig sturende en daarmee dienende schakelfunctie in dat netwerk.

DOEL/GEWENST RESULTAAT Getalenteerde studenten die de opleiding Specialist Decoratie & Restauratie volgen specialiseren zich in alle aspecten die te maken hebben met conserveren en restaureren op het hoogste niveau en bekwamen zich op topniveau in conservering- en restauratie(schilder)technieken. Hierdoor krijgen excellente studenten de mogelijkheid zich na diplomering verder te ontwikkelen met als doel het behalen van een excellentiecertificaat 'Meester Restauratieschilder'. Deze meestertitel biedt doorgroeipectief. Niet binnen de opleidingskolom, maar binnen het vak. Juist nu de behoefte aan vakmensen steeds groter wordt, is het belangrijk om te laten zien dat er ook ontwikkelingsmogelijkheden zijn als een student voor vakmanschap kiest. De meestertitel biedt interessante mogelijkheden voor studenten die net beginnen aan een carrière in het vakgebied conservering- en restauratie(schilder)technieken. De keuze om zich in de beroepspraktijk verder te ontwikkelen binnen een ambachtelijke carrière in restauratietechnieken moet gelijkwaardig zijn aan de keuze om verder te leren in het hbo of wo.

Voor het ontwikkelingsplan excellentieprogramma conservering- en restauratie(schilder)technieken zijn de internationale contacten van groot belang. Binnen Europa vallen de grenzen verder weg en ook de arbeidsmarkt globaliseert. Internationalisering is een krachtig middel om excellentie in het mbo te bevorderen. Het zorgt voor uitdagend onderwijs en kan bijdragen aan slimme, creatieve en ondernemende studenten. Internationalisering is voor conservering- en restauratie(schilder)technieken cruciaal om zich te verdiepen in kennis, vaardigheden en beroepscompetenties. Tegelijkertijd is internationalisering ook zeer waardevol voor de persoonlijke ontwikkeling en identiteitsvorming van studenten.

INHOUD De Specialist Restauratietechnieken is werkzaam bij restauratieschilderbedrijven die gespecialiseerd zijn op het gebied van restauratie, conservatie of het vervaardigen van allerlei decoraties. De Specialist Restauratietechnieken kan ook als zelfstandig ondernemer of freelancer werkzaam zijn. De werkzaamheden bestaan uit:

- adviseren over uit te voeren werkzaamheden
- voorbereidingen/voorbehandelingen van ondergronden
- uitvoeren van authentieke schilderwerkzaamheden in zowel ambachtelijke vaardigheden als moderne technieken
- maken van decoraties in zowel ambachtelijke vaardigheden als moderne technieken
- uitvoeren van praktische projectleiding
- uitvoeren van ondernemerstaken

Het werk is voornamelijk praktisch van aard maar zeker niet alledaags. De Specialist Restauratietechnieken heeft te maken met grote en kleine te behandelen ruimten en objecten en hij kan te maken hebben met oude of juist moderne gebouwen. De afwerking moet in toenemende mate voldoen aan voorschriften, richtlijnen en normen. Aan het lezen, begrijpen van en werken volgens kwaliteitsvoorschriften worden dan ook de hoogste eisen gesteld.

Voor de Specialist Restauratietechnieken zijn vaktechnische vaardigheden van groot belang. Het excellentieprogramma gaat hier gedetailleerd op in en biedt een uitbreiding in technieken na de reguliere opleiding Specialist Decoratie & Restauratie niveau 4. Het varieert van het bepalen met welke ondergrond de Specialist Restauratietechnieken te maken heeft tot welke materialen en technieken hij daarop moet toepassen. Naast het beheersen van de speciale technieken en het kunnen samenwerken zijn organisatorische kwaliteiten noodzakelijk.

Het excellentieprogramma Specialist Restauratietechnieken bestaat uit de volgende onderdelen:

- Kleurhistorisch onderzoek, kleuradvies, digitale kleurontwerpen
- Technisch onderzoek en opstellen adviezen
- Vak- en beroepsethiek
- Stijlleer in de bouwkunst (esthetica) en historisch onderzoekwerk
- Anorganische en organische scheikunde

- Bouwfysica (akoestiek, daglichttoetreding, warmte, vocht en het thermisch gedrag van gebouwen)
- Verdieping in practicum verftechnologisch onderzoek en natuur/scheikunde met natuurlijke en synthetische producten en systemen
- Geautomatiseerde calculatie
- Verdere verdieping in imitatietechnieken van hout- en marmersoorten
- Verdere specialisatie in technieken als fresco, secco, stucco lustro, leemverf, sgraffito, caseïne, kalkverven en andere traditionele decoratieverven
- Verwerkingstechnieken en metaalimitatie en -effecten
- Vergulden klassieke en moderne technieken
- Glas-in-lood visueel inspecteren, repareren en vernieuwen
- Planning en organisatie

BEOOGD AANTAL DEELNEMERS Minimaal 10 studenten

WIJZE VAN SELECTEREN

- Voordracht door onderwijsteam Ontwerp en Vakmanschap
- Capaciteitentest
- Motivatie en ambitie
- Test op motorische vaardigheden
- Geen achterstand in de reguliere opleiding niveau 4

PROGRAMMERING

- Vooropleiding excellentieprogramma: derde- en vierdejaars kandidaten studierend voor Specialist Decoratie & Restauratie niveau 4.
- Studieprogramma: gebaseerd op het nieuwe kwalificatiedossier mbo Specialist Schilderen 2015.
- Aantal uren: 320.
- Het excellentieprogramma wordt bovenop het reguliere programma aangeboden. Het totale excellentieprogramma loopt na de reguliere BOL-opleiding nog minstens 2 - 3 jaar door.
- Minstens drie jaar werkervaring bij erkend restauratieschildersbedrijven. Voor elk jaar geldt een minimum van 1.600 werkbare uren. De kandidaat geeft via een portfolio en een verslag aan in welke projecten en technieken ervaringen zijn opgedaan.
- Bij de diplomauitreiking van de reguliere opleiding ontvangt de student die het excellentieprogramma heeft gevolgd een Diploma Supplement om daarna het excellentieprogramma in de beroepspraktijk en in deeltijd te vervolgen.

PERSONELE INZET

- De lessen worden verzorgd door erkende vakspecialisten uit het bedrijfsleven, adviseurs van de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed, gespecialiseerde medewerkers van Monumentenzorg en restauratiedeskundigen van Kiwa of ERM (Erkende Restauratiekwaliteit Monumentenzorg).
- Vakdocenten en coaches.
- Coördinatie en aanvulling: Projectleider Specialist Restauratietechnieken.

FACILITEITEN

- Ateliers van erkende restauratieschildersbedrijven.
- Gastlessen in de bestaande lokaliteiten van de school.
- Eisen die aan deze ruimten gesteld worden zijn:
 - theorielokalen met computerapparatuur en relevante software
 - practicumruimten met testapparatuur
 - werkplaatsen met de juiste gereedschappen en apparatuur
 - open leercentrum
- Lessen kunnen ook op locatie gegeven worden.
- Excursies, werkbezoeken en studiereizen naar fabrikanten en leveranciers.

WIJZE VAN AFSLUITEN Er wordt een beoordelende instantie geformeerd. Dit assessmentbureau bestaat uit een comité van vakspecialisten RCE en monumentenzorg, restauratiedeskundigen van Kiwa of ERM, toprestaurators en de projectleider Specialist Restauratietechnieken. Er wordt een beoordelingsprogramma samengesteld dat de kandidaat moet doorlopen om voor een meesterschap in aanmerking te komen. De beoordeling vindt plaats op basis van werkstukken, verslagen, inhoud portfolio en een assessment. Aan het eind van de opleiding vindt een eindgesprek plaats. Een expositie toont de vakbekwaamheid.

BETROKKENHEID VAN EXTERNE DESKUNDIGEN Bij het excellentieprogramma worden externe deskundigen betrokken:

- Toprestaurators, topconservators, medewerkers van erkende restauratieschildersbedrijven, adviseurs van de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed, restauratiedeskundigen van Kiwa en/of ERM en gespecialiseerde medewerkers van Monumentenzorg.
- Excursies, werkbezoeken en studiereizen naar fabrikanten en leveranciers.
- Auditoren vanuit het bedrijfsleven.

KWALITEITSBORGING Alle activiteiten om het kwaliteitsbeleid vast te stellen en om doelstellingen ook te behalen zijn vastgelegd in een kwaliteitsborgingsplan. Dit houdt bij het opleidingsplan onder andere in het plannen, implementeren, bewaken en corrigeren van procedures.

Hetzelfde geldt voor het examenplan. De nadruk in de kwaliteitsborging ligt in het inbouwen van de waarde en de prestatie van het gemaakte werk aan het begin, tijdens en het einde van het leerproces om bij diplomering te kunnen aantonen dat aan de kwaliteitsvoorwaarden is voldaan. Het totale proces wordt na een eerste sessie geëvalueerd door een auditcommissie.

A-LEVEL: Media- en gamedeveloper

SintLucas: broedplaats van talent

SintLucas biedt op haar locaties in Boxtel en Eindhoven solide opleidingen voor de creatieve sector aan. In alle opleidingen wordt de hoogst mogelijke kwaliteit geboden. SintLucas wil tot de top 5 van vmbo- en mbo-scholen in Nederland behoren en biedt haar studenten de best mogelijke voorbereiding op een succesvolle loopbaan in de creatieve industrie. In die voorbereiding blijkt dat sommige studenten beschikken over speciale talenten. Dankzij die talenten voldoen ze (meer dan) aan alle eisen die de reguliere programma's aan hen stellen of excelleren zij in één of meerdere facetten van het vak dat ze zich aan het eigen maken zijn. Voor die studenten wil SintLucas, in samenwerking met het bedrijfsleven en scholen voor vmbo en hbo, extra en certificeerbare leer- en ontwikkelingstrajecten aanbieden. Met deze trajecten kunnen studenten extra credits verdienen. Het overzicht hiervan wordt toegevoegd aan het te behalen reguliere diploma, dat voorzien wordt van de toevoeging 'with credits'. Deze toevoeging geeft de studenten die dit wensen én verdienen een excellentie-status, die hen helpt in hun loopbaan in de sector of vervolgstudies. Ze sorteren voor op een snelle groei naar de hoogste niveaus in de sector waarop top-ontwikkelaars en -ondernemers actief zijn.

A-level gaming: op weg naar een breed excellentieprogramma

SintLucas kiest voor de ontwikkeling van een excellentieprogramma voor een jonge branche, die als kenmerk heeft dat technische ontwikkelingen en standaarden constant in beweging zijn. Bedrijven en bedrijfjes kunnen in deze sector snel opkomen en ook weer verdwijnen. Succesvolle producties zijn het resultaat van excellente ontwerpers, die echter niet traditioneel vertegenwoordigd zijn in een brancheorganisatie of beroepsvereniging. Partners voor het excellentieprogramma zijn de Dutch Game Association en Dutch Game Garden. In de sector wordt succes bepaald door verrassende spelsituaties, uitdagende levels en pakkende beelden. Dat is wat een goede game nodig heeft, en daar is excellent vakmanschap en creativiteit een noodzakelijke voorwaarde voor.

De game artists en game developers die door SintLucas worden opgeleid zijn de toekomstige professionals die in samenwerking games ontwikkelen voor computers, consoles, internet, smartphones en tablets.

In de pilot die is ingezet voor het programma 'excellentie in het mbo' zet SintLucas nu in op de snelle ontwikkeling van een specifiek excellentieprogramma in aanvulling op deze (niveau 4) opleiding media- en gamedevelopment: het A-level programma. De benaming A-level verwijst naar 'advanced', naar de aanduiding die in veel educatieve systemen gebruikt wordt voor het hoogste niveau

van kennen en kunnen én uiteraard naar het level dat in veel games het hoogste niveau van behendigheid en succes aangeeft.

Studenten die aan gestelde voorwaarden voldoen en die dat wensen kunnen gebruikmaken van de activiteiten in het A-level programma. Op het diploma, dat deze studenten behalen door succesvolle afronding van het reguliere programma, krijgen zij de aantekening 'A-level: with credits'. Aan het diploma wordt een beknopt overzicht gehecht van de door de student afgeronde activiteiten.

Het A-level programma is bedoeld als een best practice, op basis waarvan ook in de overige opleidingen van SintLucas soortgelijke trajecten ontwikkeld gaan worden.

De ontwikkeling vindt plaats onder regie van een stuurgroep, waarin vertegenwoordigd zijn het onderwijs (vmbo, mbo en hbo), het bedrijfsleven en ex-studenten. Deze stuurgroep beoordeelt de producten die in het kader van het A-level-programma worden gemaakt en monitort de invoering en resultaten ervan.

A-level gaming: uitgangspunten en contouren van het programma

Het A-level programma bestaat uit meerdere activiteiten, die respectievelijk gericht zijn op:

- doorstromen naar hbo-opleidingen
- ondernemen
- werken

Uit de studenten in het 3e leerjaar (studiejaar 2014/2015) zullen studenten door een A-level commissie worden voorgeselecteerd op basis van hun studievoortgang en resultaten. Deze commissie bestaat uit:

- 2 vertegenwoordigers van docenten en gastdocenten van SintLucas
- 2 vertegenwoordigers van de Dutch Game Association en Dutch Game Garden
- 2 alumni van SintLucas die minimaal vijf jaar werkzaam zijn in de sector
- 1 (technisch en onafhankelijk) voorzitter

De commissie beoordeelt voordrachten vanuit het docententeam aan de hand van studentenportfolio's. Uitgangspunt is dat het reguliere programma op een meer dan gemiddeld niveau wordt doorlopen, zonder studievertraging en aantoonbare aansprekende resultaten op twee of meer onderdelen. De commissie formuleert bij toelating tot het A-level een passende aanbeveling voor programmaonderdelen waar de desbetreffende student gebruik van zou kunnen maken.

De commissie stelt in samenwerking met professionals in de branche een excellentieprofiel op dat het referentiekader vormt voor de beoordeling en toelating tot het A-level-programma. Voor dat excellentieprofiel wordt uitgegaan van de volgende persoonskenmerken:

- **Betrokkenheid en welbevinden:** kwaliteit die te herkennen is aan de mate van concentratie, doorzettingsvermogen en 'tijd-vergeten bezig zijn'.
- **Breed interessegebied:** interessegebied dat verder rijkt dan school, zoals sport, hobby, vrienden.

Daarnaast ook bezig zijn buiten school met het vakgebied.

- **Vernieuwingsgericht:** nieuwsgierig en leergierig gedrag.
- **Passie voor het vak:** verbondenheid voelen met wat je wil, met je hart, met emotie, passie.
- **Ondernemend:** proactief en vraaggericht te werk gaan; wordt gekenmerkt door zelfsturing, verantwoordelijkheid nemen en ondernemerschap.

Hieruit komen een aantal eigenschappen naar voren die bij een talentvolle student bovengemiddeld aanwezig zijn:

- initiatiefrijk
- zelfkritisch
- zelfsturend
- ontvankelijk
- flexibel
- teamplayer
- leergierig
- weerbaar

Alle studenten van SintLucas worden uitgedaagd deze eigenschappen te ontwikkelen en te benutten tijdens hun projecten en examens. De resultaten bepalen of ze in aanmerking komen voor het A-level-programma.

De extra activiteiten die in het A-level-programma worden ondernomen bestaan onder meer uit (generieke en vakspecifieke) masterclasses, (internationale) stages bij topbedrijven en –ontwikkelaars in een meester-gezel-relatie, deelname aan (internationale) vakwedstrijden, deelname aan junior-ondernemingen en speciale opdrachten. De activiteiten geven deze studenten extra exposure, en komen ook ten goede aan het reguliere programma.

Internationale positie van de game-industrie

Internationalisering mag, gezien het globale karakter van de sector niet ontbreken in het A-level-programma. SintLucas investeert al jarenlang in internationale samenwerking door studenten de mogelijkheid te bieden in het buitenland stage te lopen. Ook zijn er samenwerkingsverbanden met buitenlandse hogescholen en universiteiten. De internationale positie van de game-industrie vereist dat internationale netwerken verder ontwikkeld en ingezet worden.

A-level programma: het ontwerp

DOEL Het doel van het A-level-programma is om excellente studenten in staat te stellen extra credits te verdienen die zorgen voor verbreding, verdieping of versnelling van hun beginnend vakmanschap. Zij sorteren daarmee voor op een succesvolle loopbaan die op enig moment bekroond kan worden met een Meestertitel, indien deze door de beroepsgroep wordt ingevoerd. Met het oog daarop wordt met de beroepsorganisaties de dialoog aangegaan om te benoemen wat in het vak de geldende maatstaven zijn voor excellentie. Op deze wijze krijgt 'excellentie' in de gaming-industrie betekenis in samenspraak met stakeholders als bedrijfsleven en vervolgopleidingen. Hiervoor worden gesprekken gevoerd met toonaangevende bedrijven binnen de game-industrie en met relevante vervolgopleidingen. Deze gesprekken geven input voor het A-level-programma (een excellentieprofiel en aanzetten tot de constructie van programmaonderdelen) en vormen het referentiekader om de activiteiten op af te stemmen.

A-LEVEL DOW-ONDERDELEN Deelnemers aan het A-level-programma hebben de keuze uit drie soorten activiteiten die hun positie versterken voor hun leven ná SintLucas, met het oog op doorstuderen, ondernemen of werken.

A-level Doorstuderen

In dit onderdeel wordt specifiek ingespeeld op de uitdagingen die zich voor alle gediplomeerden van SintLucas in het vervolgonderwijs voordoen:

- de student krijgt te maken met toelatingsopdrachten
- generieke vakken als Nederlands, rekenen en Engels worden belangrijker
- de student moet een keuze maken welke nationale of internationale vervolgopleiding het beste bij hem past

Het A-level-programma biedt in dat perspectief extra waarde voor de student en het vervolgonderwijs waar hij aan gaat deelnemen. De extra verworven credits kunnen worden benut

in de toelatingsprocedure. Met deelnemende hogescholen worden afspraken gemaakt over de erkenning van deze credits in de toelatingsprocedure en het programma dat de student in de vervolgopleiding gaat volgen. Dat kan gaan over het reguliere programma of over een doorlopend A-level-traject op hbo-niveau. Dit geeft de student zekerheid over toelating tot de eerste keuze vervolgopleiding. Hij hoeft dan niet na of tijdens zijn opleiding het toelatingstraject te doen.

In de pilot zullen met deelnemende Hogescholen afspraken gemaakt worden over:

- de selectieprocedure
- vrijstelling of inkorting van het propedeusejaar
- toelating tot Engelstalige opleidingen
- aansluiting bij of doorwerking van excellentieprogramma's in het hbo

A-level Ondernemen

Voor zelfstandig ondernemen is een breed scala aan vaardigheden nodig, die niet direct in de reguliere programmering terug te vinden zijn. De excellente studenten die de ambitie hebben om een eigen bedrijf te beginnen kunnen credits behalen voor ondernemerschap. Daarbij komen de volgende elementen aan de orde:

- inschrijving in het handelsregister
- boekhouding en btw-administratie
- management van team en project
- marketing, bedrijfspromotie en productontwikkeling
- vestiging en locatie
- rechten en plichten van de ondernemer
- het ondernemingsplan.

Credits vormen met elkaar een startbewijs voor ondernemerschap en stellen studenten in staat om tijdens de opleiding een start-up te maken van een bedrijf. Voorzien wordt in begeleiding vanuit de KvK, en een kring van succesvolle ondernemers zal worden ingeschakeld om feedback en hulp te geven. Tijdens het traject zullen studenten in een Dragons Den setting beoordeeld worden op hun bedrijfsplan en de producten/concepten die ze willen gaan verkopen. De 'Dragons' laten dan weten of ze al dan niet zouden investeren in hun bedrijf/product. In de start-ups kunnen ook studenten uit het reguliere programma deelnemen.

SintLucas Grow is een al bestaand initiatief dat fysiek ruimte biedt aan startende creatieve ondernemers. Een samenwerking van SintLucas Grow en het A-level-programma zal worden gerealiseerd.

A-level Werken

In dit onderdeel kan de student extra credits behalen voor een vliegende start in het bedrijfsleven. Het programma stelt de student in staat zijn portfolio te voorzien van aansprekende onderdelen om een bedrijf te kunnen benaderen. Daarbij wordt voorgesorteerd op actuele vragen uit het bedrijfsleven. Deelnemers krijgen met hun credits gegarandeerd toegang tot 'masterstages' of tijdelijke contracten bij meerdere bedrijven. Bij die bedrijven werken ze vanuit hun 'excellente startbekwaamheid' aan hun 'excellente vakbekwaamheid'. Met bedrijven worden afspraken gemaakt over garantie en organisatie van (specialistische) stages, inwerktrajecten en/of tijdelijke contracten, met het specifieke doel om (onderdelen) van het vakmanschap optimaal door te ontwikkelen. Deze trajecten zullen volgens het meester-gezel-model worden ingericht, naar het model van de Franse Compagnie du Devoir, met actief deelnemende bedrijven. Onderdelen worden afgerond met specifieke beoordelingen en referenties die de A-level-student in zijn portfolio kan opnemen.

De studenten 'with credits' vormen samen met de studenten uit de reguliere programmering een poule waaruit bedrijven 'vissen'. De deelnemende bedrijven vormen voor de studenten een platform waarop een keuze gemaakt kan worden voor het best passende bedrijf.

A-LEVEL: BEOOGD AANTAL DEELNEMERS SintLucas verwacht op basis van ervaringen in het verleden dat 3 tot 5 studenten in een klas van 30 aan de selectievoorwaarden voldoen. De game-opleiding van SintLucas bestaat uit 2 klassen van 30 studenten. Schatting van het aantal deelnemers op jaarbasis aan het A-level-programma is 6 tot 10.

PERSONELE INZET

Vorbereidingsfase (januari 2015)

Voor de voorbereidingsfase wordt voor de drie A-level-programmaonderdelen de specifieke expertise verzameld vanuit het (gast)docentenkorps van SintLucas en het bedrijfsleven. Ook wordt onderwijskundige en projectondersteuning aangezocht.

Ontwikkelfase (februari-juli 2015)

Voor de ontwikkeling van het A-level-programma wordt in kaart gebracht in welke mate het huidige docentenkorps van de game-opleiding in staat is om het A-level-programma te ontwikkelen en uit te voeren. De extra benodigde expertise wordt door gerichte bijscholing, waaronder docentenstages in de bedrijven, ontwikkeld. De programmaontwikkeling zal in samenwerking met het bedrijfsleven plaatsvinden en zal gericht zijn op een geleidelijke invoering.

Uitvoeringsfase (september 2015 - juni 2016)

In het schooljaar 2015/2016 wordt gestart met de selectie uit de huidige groep 3e-klassers. Met de deelnemers worden individuele A-level-trajecten opgesteld en uitgevoerd. In juli 2016 wordt een gedegen evaluatie uitgevoerd met alle betrokkenen in het A-level-programma.

FACILITEITEN VANUIT DE BESTAANDE SITUATIE SintLucas heeft zowel vaste docenten als gastdocenten in huis. Onze medewerkers hebben een sterke relatie met de branche waar we voor opleiden. Hierdoor kunnen de studenten in het excellentietraject zowel op het gebied van loopbaanoriëntatie als inhoudelijk goed begeleid worden. Daarnaast zorgen de goede relaties met het bedrijfsleven en vervolgopleidingen binnen en buiten Nederland ervoor dat we mogelijkheden kunnen creëren om de studenten in het excellentietraject ook buiten SintLucas te laten leren en gebruik te maken van faciliteiten die binnen school niet geboden kunnen worden. Tot slot bouwen wij momenteel aan een nieuw schoolgebouw op Strijp-S in Eindhoven, een broedplaats voor creativiteit met volop mogelijkheden voor onze studenten.

KWALITEITSBORING Actoren en stakeholders worden doorlopend geïnformeerd en geraadpleegd over de ontwikkeling en uitvoering van het A-level-programma. Zij worden betrokken bij de evaluatie. Met collega-vakinstellingen worden afspraken gemaakt over kwaliteitsborging in de vorm van een audit of peerreview, op verschillende, nader te bepalen, momenten. Voor de deelnemende A-level studenten is de belangrijkste rol weggelegd; met hen zal het programma uitgebreid geëvalueerd worden. Er zullen met hen afspraken worden gemaakt over hun ervaringen en resultaten in vervolgopleiding, start-up of bedrijf. Hoe het de A-level-studenten dan vergaat vormt immers de meest waardevolle input voor de ontwikkeling van het excellentieprogramma. Daarnaast ontstaat zo de mogelijkheid om het doorgroeiende talent in de toekomst te blijven betrekken bij het A-level-programma.

Mediacollege Amsterdam

Conceptontwikkelaar voor de Media

Het Mediacollege Amsterdam (Ma) is een vakschool met een bijna honderdjarige traditie. Van een grafische school, opgericht voor en door de grafische industrie, heeft Ma zich ontwikkeld tot een mediaschool met opleidingen die het gehele gebied van de media bestrijken. Vakmanschap en verbinding met de branche stonden bij de oprichting centraal en nemen nog steeds een centrale rol in het onderwijs in. Ma heeft het streven om in de sector Media en Communicatie toonaangevend te zijn in Noordwest-Nederland.

Het excellentieprogramma is bij uitstek geschikt om onze getalenteerde studenten uit te dagen het beste uit zichzelf te halen. Het is ook een uitdaging aan ons, de organisatie en docenten van het Mediacollege, om een innovatief programma te ontwikkelen waarin we nieuwe vormen van onderwijs onderzoeken.

De invulling van het excellentieprogramma komt in nauwe samenwerking met de branche tot stand. We werken met partners uit de sector van media en communicatie en met (culturele) instellingen.

EXCELLENTIEPROGRAMMA TIJDENS DE OPLEIDING Ma kiest ervoor om met het excellentieprogramma een verbinding te maken tussen de diverse vormgeversopleidingen van het Mediacollege. Studenten werken multidisciplinair samen aan het ontwikkelen van vernieuwende concepten met maatschappelijke relevantie. Het multidisciplinaire karakter van het programma creëert mogelijkheden buiten de bestaande kaders. In de voortdurend veranderende mediabranche is deze 'cross over' een voorwaarde.

DOEL/GEWENST RESULTAAT Het excellentieprogramma draait om de vraag *waarom* media-producten worden gemaakt, en gaat daarmee diep in op het conceptuele aspect van het ontwerpproces. Getalenteerde studenten van diverse mediaopleidingen van het Mediacollege worden uitgedaagd om in multidisciplinaire samenwerking kansen te signaleren en concepten te ontwikkelen voor bijzondere en innovatieve mediaproducten. Topdocenten worden uitgedaagd om vernieuwende werkvormen te ontwikkelen, waarin co-creatie en over eigen (vak)

grenzen heen kijken essentieel zijn. De student heeft een actieve rol bij de vormgeving van het studieprogramma. Het ontwikkelen van innovatief onderwijs voor het excellentieprogramma is een inspiratie voor het gehele onderwijs van het Mediacollege.

INHOUD Het Ma excellentieprogramma bestaat uit een gemeenschappelijk deel en een individueel traject. Het gemeenschappelijk deel komt in samenwerking met de branche tot stand. Externe partners brengen hiervoor reële opdrachten in: vraagstukken met maatschappelijke of commerciële relevantie. De studenten werken in multidisciplinaire groepjes, ze onderzoeken, stellen vragen, bedenken creatieve oplossingen en ontwikkelen producten. In het tweede deel van het programma formuleert de student zijn persoonlijke doelen en stelt hij in samenspraak met een coach het programma van eisen vast. Hij spreekt een netwerk met docenten en professionals aan, binnen en buiten het Mediacollege, om zijn doelen te realiseren.

WERKVORMEN Diverse werkvormen worden ingezet om het multidisciplinaire samenwerken gestalte te geven. Bijvoorbeeld integrale groepsopdrachten die worden begeleid door gastdocenten die expert zijn in hun vakgebied, workshops door professionals, bezoeken bij (media)bedrijven en culturele instellingen. Bij het ontwikkelen en uitvoeren van hun persoonlijke plannen, worden de studenten begeleid door coaches uit de branche. Een studiereis naar het buitenland verlegt de grenzen en geeft zicht op internationale perspectieven op het vakgebied.

Naast de fysieke bijeenkomsten realiseren studenten een online platform waarop zij contact houden, samenwerken en zich presenteren door middel van werk, blogs, beeld en video. Deze online gemeenschap van studenten, docenten en coaches is 24/7 voor iedereen zichtbaar.

BEOOGD AANTAL DEELNEMERS Het beoogd aantal deelnemers is 15 tot 20 studenten. De deelnemers komen van de opleidingen: Mediavormgever, Game artist, Media- en gamedeveloper, Ruimtelijk vormgever, Audiovisuele vormgeving en productie, Podium- en evenemententechnicus, Mediaredactie en Mediamanagement. We streven naar een evenredige verdeling tussen de verschillende disciplines.

WIJZE VAN SELECTEREN Getalenteerde studenten uit leerjaar 3 en 4 komen in aanmerking voor het programma. Bij hoge uitzondering kan ook een tweedejaars student voor het excellentieprogramma voorgedragen worden.

De voorselectie van getalenteerde studenten vindt plaats op voordracht van docententeams. Voorwaarde is dat de voorgedragen student geen achterstanden in zijn studieverloop heeft en op alle gebieden uitstekende resultaten heeft behaald.

De programmaleider van het excellentieprogramma stelt een selectiecommissie samen die bestaat uit docenten die betrokken zijn bij het excellentieprogramma; ten minste één lid van de commissie is extern. Deze selectiecommissie maakt een definitieve selectie op basis van de volgende kenmerken van de student:

- een ondernemende houding
- uitstekende basiskennis in zijn vakgebied
- nieuwsgierig naar de grenzen van zijn vak
- een creatieve instelling en een onderzoekende houding
- een sterk portfolio

De student motiveert in een zelfgekozen media-uiting welke droom hij of zij wil waarmaken tijdens het excellentieprogramma.

PROGRAMMERING Het excellentieprogramma omvat driekwart studiejaar. Het programma duurt 30 weken en loopt naast het reguliere onderwijsprogramma.

Gedurende het eerste half jaar is er een gezamenlijk programma met lessen, workshops, bedrijfsbezoeken en groepsopdrachten. De studiebelasting is 10 uur per week, waarvan 5 uur wordt gewerkt onder begeleiding en 5 uur zelfstandig. Vervolgens is er een internationale studiereis van een week. Daarna werkt de student 10 weken aan de uitvoering van een individueel project, onder begeleiding van een externe coach.

Het excellentieprogramma wordt afgesloten met een manifestatie en tentoonstelling op het Mediacollege of een externe locatie, waar de resultaten van de deelnemende studenten worden gepresenteerd.

PERSONELE INZET

Vorbereidingsfase: 0,6 FTE

Werkzaamheden zijn:

- Studenten, docenten, programmaleiders en afdelingsdirecteuren van Mediacollege informeren en met hen spreken over de mogelijkheden van het excellentieprogramma
- Oud-studenten, bedrijven en instellingen uit de media- en communicatiebranche betrekken bij het programma, bijvoorbeeld als adviseur of gastdocent
- De inhoud van het excellentieprogramma concreet uitwerken met externe partners
- Studenten werven en selecteren
- Het programma organisatorisch voorbereiden

Uitvoeringsfase 1: 0,6 FTE gedurende 20 weken. Daarnaast gastdocenten.

Rollen:

De *programmaleider* is verantwoordelijk voor het inhoudelijk aansturen, coördineren en realiseren van het excellentieprogramma.

De *mentor* is werkzaam als vakdocent bij één van de deelnemende opleidingen van het Mediacollege. Hij heeft de studenten van zijn opleiding onder zijn hoede. De mentor is het aanspreekpunt voor alle organisatorische en praktische zaken van deze studenten.

Topdocenten van het Mediacollege worden betrokken in het programma voor workshops, begeleiding en coaching.

Uit de branche worden *gast sprekers en gastdocenten* uitgenodigd om presentaties of lessen te geven over innovatieve ontwikkelingen in de branche, en opdrachten te begeleiden.

Uitvoeringsfase 2: 0,3 FTE gedurende 20 weken. Daarnaast externe coaches.

Rollen:

Programmaleider en mentoren begeleiden meer op afstand; de programmaleider treft voorbereidingen voor het volgend schooljaar en coördineert de afsluitende activiteit (event, expositie)

De externe *coach* is werkzaam in de branche en begeleidt de student bij het ontwikkelen en uitvoeren van zijn product. De coach wordt door de student benaderd.

FACILITEITEN

- lokaalruimte
- kopiëren en materiaal (boeken, films)
- excursies
- budget voor presentatie (manifestatie, publicatie, filmpje)
- organisatie studiereis
- tijd voor individuele ondersteuning door mentoren

WIJZE VAN AFSLUITEN

- portfolio
- presentatie van individueel verslag van het project met eindresultaat van de eindopdracht (eventueel in de vorm van een pitch)
- publicatie/ film
- manifestatie van het programma als geheel
- excellentiecertificaat

BETROKKENHEID VAN EXTERNE DESKUNDIGEN Naast de experts die actief betrokken zijn bij het excellentieprogramma, wordt een adviesraad geformeerd van vertegenwoordigers van de media- en communicatiebranche. De leden van deze raad volgen de ontwikkelingen van het excellentieprogramma en komen twee keer per jaar bijeen om als ‘critical friends’ advies te geven over opzet en uitvoering.

KWALITEITSBORGING In het definitieve projectplan, dat wordt ontwikkeld in overleg met vertegenwoordigers uit de branche, worden de doelen SMART geformuleerd. Na een jaar wordt het project geëvalueerd aan de hand van de doelen uit het projectplan. Een panel van critical friends houdt vervolgens een audit van het gehele project. Het evaluatieverslag en het auditverslag vormen samen de verantwoording van het project en de grondslag voor verdere ontwikkeling.

Meester-gezeltraject na de opleiding

DOEL/GEWENST RESULTAAT Een door de media- en communicatiebranche gedragen erkenning van excellentie in de vorm van een meestertitel of een equivalent daarvan.

ONTWIKKELINGSTRAJECT In de media- en communicatiebranche is een meestertitel of een meester-gezelconstructie niet gebruikelijk. De opdracht voor Ma is daarom tweeledig:

- onderzoeken hoe excellentie wordt herkend in de media- en communicatiebranche en bespreken met branchevertegenwoordigers hoe erkenning van excellentie het niveau van beroepsbeoefening positief kan beïnvloeden
- een naschools excellentietraject opzetten in samenwerking met de branche

Tijdens de opzet van het binnenschoolse excellentieprogramma komen we regelmatig in contact met mensen uit de praktijk; het onderwerp ‘excellentie’ komt daarbij vanzelf ter sprake.

We zullen van de gelegenheid gebruik maken om ideeën uit te wisselen over excellentie, meesterschap en opleidingsmogelijkheden in de praktijk, om vervolgens de contouren van een meestertraject te kunnen schetsen. Zo ontwikkelen we in 2015 een concreet plan voor een meestertraject (of een equivalent daarvan) dat start in het najaar van 2016.

Meer informatie

Het ministerie van OCW stelt de komende jaren extra middelen ter beschikking om excellentieprogramma's in het mbo te bevorderen. Scholen die voor deze extra middelen in aanmerking willen komen, stellen hiervoor een excellentieplan op. Dit excellentieplan is onderdeel van het kwaliteitsplan dat alle scholen opstellen in het kader van de Regeling kwaliteitsafspraken. Scholen dienen dit plan uiterlijk 30 april 2015 in. MBO in Bedrijf beoordeelt de excellentieplannen, uiterlijk 15 juli 2015. Alle scholen met een goedgekeurd plan voor excellentie komen in aanmerking voor de extra middelen voor excellentie. In de periode 2015-2018 is er jaarlijks ongeveer € 24 miljoen beschikbaar voor het stimuleren van excellentie in het mbo.

Kijk voor meer informatie op www.excellentvakmanschap.nl

Excellentie in het mbo is een uitgave van:

Cibap, HMC, Ma en SintLucas

Algehele coördinatie Peter van der Blom

Eindredactie Rutger Zwart

Ontwerp/lay-out mw:ontwerp, Nijmegen

Druk Drukkerij Efficiënt

Mede mogelijk gemaakt door:

MBO in bedrijf

